

Zbirka medijskih objav
JAVNI SKLAD RS ZA KULTURNE DEJAVNOSTI,
29. 08. 2012 do
01. 09. 2012

Število objav: 6
Tiskani mediji: 5
Splet: 0
Radijske postaje: 0
Televizijske postaje: 1
Teletekst: 0

Spremljane teme:
Državno srečanje folklornih skupin Le
plesat me pelji
Javni sklad RS za kulturne dejavnosti
Opus

Seznam objav v zbirki:

	Naslov	Kamenček v mozaik narodne zavesti		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	Kmečki glas; 125000	Stran: 15	Površina: 474 cm ²
	Rubrika / Datum	Kultura – podlistek, 29. 08. 2012		
Stran v zbirki 3	Avtor	Grabar Geza		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Državno srečanje folklornih skupin Le plesat me pelji		

	Naslov	Šri Lanka korak bližje		
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Šentjurske novice; 0	Stran: 12	Površina: 124 cm ²
	Rubrika / Datum	Ostalo, 29. 08. 2012		
Stran v zbirki 5	Avtor	J. G.		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

	Naslov	Nagrado Cekin poezije prejela Svetlana Makarovič		
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	TV Celje; 17790	18:30	Trajanje: 4 min
	Rubrika / Datum	Dogodki dneva, 29. 08. 2012		
Stran v zbirki 6	Avtor	Tekavc Tomaž		
	Teme	Opus		

	Naslov	Na odrih		
Zaporedna št. 4	Medij; Doseg	Delo; 130000	Stran: 12	Površina: 176 cm ²
	Rubrika / Datum	Ostalo, 30. 08. 2012		
Stran v zbirki 8	Avtor	neznan avtor		
	Teme	Opus		

	Naslov	37. Ribniški semenj		
Zaporedna št. 5	Medij; Doseg	Primorske novice; 53000	Stran: 16	Površina: 853 cm ²
	Rubrika / Datum	Ostalo, 30. 08. 2012		
Stran v zbirki 9	Avtor	neznan avtor		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

	Naslov	Gibljive slike – postani režiser		
Zaporedna št. 6	Medij; Doseg	Pil; 71000	Stran: 69	Površina: 2170 cm ²
	Rubrika / Datum	Ostalo, 01. 09. 2012		
Stran v zbirki 11	Avtor	neznan avtor		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

Folklorni festival v Beltincih

Kamenček v mozaik narodne zavesti

Prireditev nadaljuje tradicijo žetvenega praznovanja, ki se je začelo po koncu žetve

Letos že 42. mednarodna prireditev, ki že vrsto let poteka štiri popoldneve in večere, je Ljvnovič potrdila, da je etnološko in kulturno izročilo v tem kraju sredi prekmurske ravnice še kako raznoliko in bogato. Ker je to vseslovenska prireditev – je del državnega srečanja odraslih folklornih skupin v organizaciji **Javnega sklada za kulturne dejavnosti (JSKD)** –, ima tudi nacionalni pomen, zaradi udeležbe skupin iz tujine pa tudi mednarodnega. Letos je bil podarek na zamejski folklori in pesmih, v enem od večerov tuje folklore ter na osrednjem plesnem delu pa so na odru zaplesale tudi skupine iz Hrvaške in Slovaške.

Vse se je tudi letos dogajalo v prijetni senci stoletnega beltinskega parka pri gradu. V njegovih prostorih so ob uradnem odprtju festivala po zaslugi Slovenske akademije znanosti in umetnosti predstavili zgoščenko Slovenske ljudske plesne viže Prekmurja in Porabja. V gradu, ki dobiva vse lepšo podobo, so odprli tudi druge razstave: starih gramafonov in razglednic, s festivalom pa je sovpadala tudi razstava likovnih del Prešernovih nagrajenec, obiskovalcem pa so del svoje tehnične dediščine v stalni zbirki pokazali člani domačega Društva ljubiteljev starodobnih koles Dimek. V organizaciji **JSKD** so potekale tradicionalne delavnice, tokrat pevske in glasbene.

Po petkovem večeru tuje folklore je bilo sobotno popoldne že tradicionalno namenjeno sejmarjenju in prikazu ljudskih obrti in kulinarike, kjer je tudi letos sodelovalo vseh osem krajevnih skupnosti beltinske občine ter na ducate sejmarjev, rokodelcev in umetnikov domače in umetnostne obrti od blizu in daleč.

V duhu konca žetve so sodelujoči krajan prikazali številna opravila, ki so jih združili v simboličen naslov Od zrna do kruha: mlačev s cepci, prikaz čiščenja zrnja s posebnimi starimi pripomočki, mletje zrnja, peko potic in kruha itn. Številni kraji v občini pa že od nekdaj slovijo po nekaterih ljudskih obrteh in opravilih, ki

jih v etnološkem in kulturnem smislu gojijo še danes. Zanimivo sobotno popoldansko dogajanje se je nadaljevalo z etno-večerom, v katerem so ob domači tamburaški skupini KUD Beltinci nastopile še skupine z avstrijske Koroške, hrvaškega Medžimurja ter vokalna skupina Katice.

Nedelja pa je bila v znamenju folklorne. Po tradicionalnem sprevedu je v okviru državnega srečanja odraslih folklornih skupin **Le plesat me pelji 2012** nastopilo sedem skupin: Mladinska folklorna skupina KD France Prešeren iz Račne, FS Dravca iz Dravograda, Starejša odrasla FS Folklornega društva Lancova vas, FS Dragatuš, Folklorno društvo Lovrenc na Pohorju, Mlajša FS Kajer iz Bučecovcev in Odrasla FS Triglav Slovenski

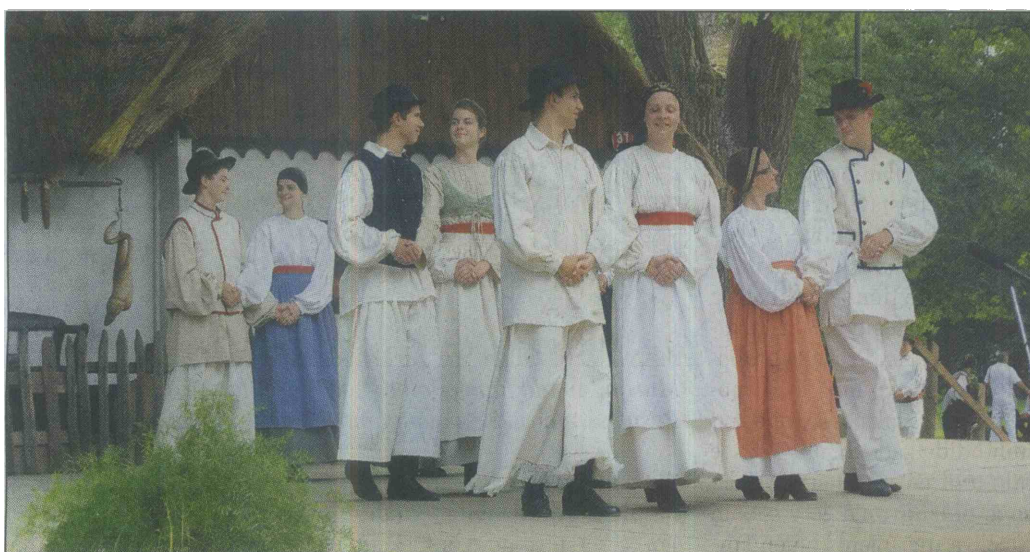
Javornik z Jesenic. Ob domači folklorni skupini KUD Beltinci, ta je bila tradicionalno glavna organizatorica festivala, je zaplesala še slovenska Porabska folklorna skupina iz Gornjega Senika na Madžarskem in na koncu še gostujoči folklorni skupini iz Slovaške in Hrvaške.

Poslanstvo te enkratne prireditve je zgovorno opisala tudi osrednja govornica pred nedeljskim folklornim delom, muzikologinja **Jasna Vidakovič**, rekoč, da se v drugih delih države s folkloro ukvarjajo, tu, v Beltincih, pa se zdi, da ljudje z njo tudi živijo. Prepričana je še, da se z ohranjanjem nekdanje glasbe, plesov, šeg in navad krepi tudi narodna zavest. In tu je še kako živa in močno prisotna!

Geza Grahar

Sočni krapci (sirove potice iz kvašenega testa), pečeni v priložnostni krušni peči »biku«, vrljih gospodinj iz Bratoncev so tudi letos šli za med.

Nastop porabske folklorne skupine iz Gornjega Senika na Madžarskem v osrednjem, folklornem delu

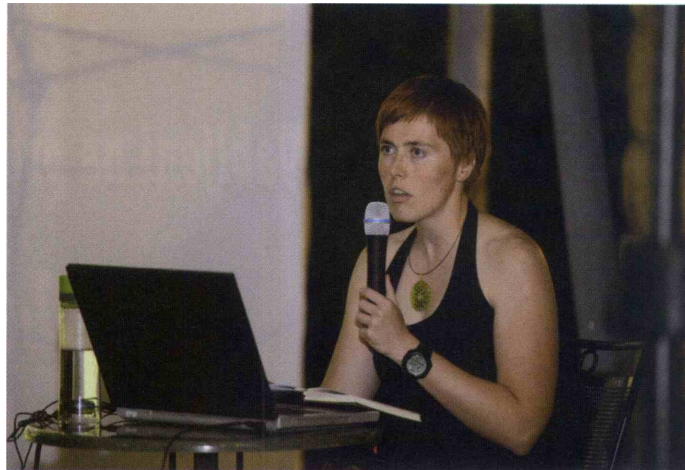
Pletenje iz slame je doma v Lipovcih. Tudi letos je bilo za njihovo mojstrovino med obiskovalci veliko zanimanja.

Šri Lanka korak bližje

Kulturno društvo Gorica pri Slivnici in JSKD Šentjur sta v goste povabila slivniško popotnico **Manco Čujež**, ki se je tokrat potepala po Šri Lanki. Vrt Ipavčeve domačije je bil presenetljivo poln, tudi morda zaradi manjšega poletnega zatišja kulturnih prireditev. Organizatorji so v goste povabili tudi šrilanško pevko **Lasanthi Manaranjanie**, ki je ob spremljavi zanimivih inštrumentov zapela nekaj napevov iz rodne dežele. Svoje popotovanje je Čuježeva,

ki je po profesiji sicer novinarka, odpredavala tekoče in rutinirano, v ozadju pa so se vrteli motivi iz te otoške države na samem jugu Azije. Čudovite slike ter raznolika flora in fauna so mariskaterega poslušalca nadali z željo, da bi si tudi sam to odmaknjeno deželo ogledal v prihodnosti. Na koncu so organizatorji poskrbeli še za šrilanško večerjo in kozarček vina, ki je po uri in pol programa potopisnega večera primerno sedel v lačne želodčke obiskovalcev. (J. G.)

Manca Čujež je predstavila zanimivo in drugačno deželo, po kateri se je potepala tri tedne.

Nagrado Cekin poezije prejela Svetlana Makarovič

TV CELJE, 29.08.2012, 18:30, DOGODKI DNEVA

NOVINARKA: Na letošnjem večeru Poezije sta bili zopet podeljena Veronikina nagrada in Zlatnik poezije. Letošnji prejemnik Veronikine nagrade je Primož Čučnik. To prestižno literarno nagrado je včeraj iz rok župana MO Celje Bojana Šrota prejel za pesniško zbirko Mikado. Zlatnik poezije pa je za svoj pesniški **opus** prejela prva dama sodobne slovenske poezije Svetlana Makarovič.

TOMAŽ TEKAVC: MO Celje že vse od leta 1997 podeljuje Veronikino nagrado za najboljšo slovensko pesniško zbirko, ki je izšla v preteklem letu. V 16 letnem obdobju so je prejeli največji sodobni slovenski poeti kot so Ciril Zlobec, Milan Dekleva, Tone Pavček, lanskoletna dobitnica Barbara Korun ter seveda mnoga druga priznana imena slovenske poezije. Komisija vsakič preuči vse pesniške zbirke, ki so nastale v preteklega do poletja tekočega leta izmed katerih izberejo krog 20 najboljših pesniških zbirk. Letos smo jih Slovenci zbrali kar 270.

NILAN VINCETIČ (predsednik žirije za podelitev 16. Veronikine nagrade): Veste najprej smo pravzaprav zbrali 20 knjig, izmed teh 20 smo jih potem prepолоvili potem pa smo na 10, potem pa še na 5. In mislim da je teh 5 bilo res cvetobir. To kar ste omenili vi, to velja pravzaprav za onih 250 pesniških zbirk. Veste in mnogi so danes mislili kaj pa sedaj jaz tu govorim. Veste včasih, ko sem jaz pričel pisati knjige pred 30 in več leti si rabil za izdajo knjige dve strokovni recenziji. Danes pravzaprav ne rabiš nič. Eni pravijo, da je dobro da je ta reka poezija tale reka knjig. Ampak to je vse lepo in prav, če ne bi bilo v tej reki tudi mnogo blata.

TEKAVC: Letošnji nominiranci so bili. Miklavž Komel za zbirko Roke v dežju, Taja Kramberger, ki je izdala pesniško zbirko Iz roba klifa, Peter Semolič je svoje pesmi zbral pod naslovom Noč sredi dneva, pod zbirko Ime mi je Veronika se je podpisal Tomislav Vrečar. 16 Veronikino nagrado pa je prejel Primož Čučnik za zbirko Mikado.

PRIMOŽ ČUČNIK (dobitnik Veronikine nagrade 2012): Mogoče malo nenavadno za pesniško zbirko, ker nekako sem vzel tako zelo svobodno pač pravila iz igre Mikado oz., število paličic, ki sem jih izenačil s številom pesmi s tem, da recimo pri meni je ena paličica pomenila kot tudi cikel pesmi večjih ampak jaz jo ponujam kot eno. In knjiga ima en tak predgovor oz., predigro, pa tak konec ki se imenuje esej v ušesu. TEKAVC: Ravno uho je osrednji junak v pesniški zbirki Mikado. Čučnik že namreč vse do izida prvenca Dve zimi, ki je izšel leta 1999 pred kaj postavlja kako nekaj povedati. Avtor tako stavi na nov organ za katerega je zapisal: uho je igra, ki sliši hrup sveta.

ČUČNIK: Takrat na Zemljo pade drug planet. Pol morja in kopna takoj utone. Deček sedi na žogi in odvijata bombone, ko se zasliši kako se lomi zvok. Bum, tresk. Bum, tresk. Tako se lomi zvok. Na drugem planetu so drugi zakoni. Žoga ostane v zraku zakona ni, skači moja žogica. Glej, da mi ne boš ušla.

TEKAVC: Na pesniškem večeru pa se že osem let nagrade veselita dva pesnika. Saj agencija Fit medija že od leta 2005 podeljuje Cekin poezije, ki ga prejme pesnik za svoj **opus** s katerim je predvsem požlahtnil slovenski knjižni jezik in bogato prispeval k slovenski kulturi. Letos ga je prejela prva dama sodobne slovenske poezije. Svetlana Makarovič, ki je svojo prvo zbirko z naslovom Somrak izdala leta 1964. V svojem nagovoru se je kar sama postavila vprašanje kaj ta nagrada pomeni, na katerega je tudi pomenljivo odgovorila:

SVETLANA MAKAROVIČ: Ja, pomeni mi to kar je. Na to ne morem drugega odgovoriti. Pomeni mi točno to kar je. Umetnost je žlahtna kovina, plehka pločevina je pa dnevna politika pa mrlezganje raznih politikov pa populistov in tako naprej.

TEKAVC: S koncem letošnjega večera poezije se je že začelo zbiranje pesniških zbirk, ki bodo med nominiranci za Veronikino nagrado prihodnje leto. Še več, v letošnji podelitvi pa lahko izveste čez nekaj trenutkov v oddaji Minute za kulturo.

NA ODRIH

Ljubljana

Več prizišč
19.00, 21.00

Mladi levi - 15. mednarodni festival uprizoritvenih umetnosti (23. 8.-2. 9.). Današnji program:
A talk - Jolika Sudermann, Alma Söderberg (Nemčija, Švedska). Večkrat nagrajena predstava A Talk je virtuozna igra besed, ples jezika, skladba vsebin. Avtorici sta jo ustvarili po proučevanju pogovorov in odkritju, da so le ti polni melodij, ritmov in gest. Gledališče Glej, ob 19.00.
The Art of Being Tamed - De Utvalgte, Norveška. Predstava oder spremeni v sanjsko sliko in z inventivno uporabo svetlobe, zvoka in hipnotične tridimenzionalnosti ustvarja posebno izkušnjo. Stara mestna elektrarna - Elektro Ljubljana, 21.00.

Emonska promenada
20.00, 20.40

Emonska promenada - Današnji program za odrasle: Ob 20.00 italijanski Teatro Viaggiante bo izvedel ulični performans Familija. Ob 20.40 bo večer zaključila lutkovna predstava Barbare Bulatović Kecek na Marsu. Vstop prost. 11. mednarodni ulični festival (30. 8.-1. 9.).

Ljubljanski grad
20.30

To so gadi - Jože Bevc. Šodr teater, Ljubljana, 2011. Režija: Tijana Zinajč. Komedija. Festival Komedija pod zvezdami.

Maribor

Več prizišč
16.00, 19.00, 23.00

Nagib Parkour - Festival sodobnega plesa (20. 8.-1. 9.). Izbor programa:
Zelo dolgočasen komad - Jasmina Križaj (SLO) in Cristina Planas Leitão (PT). Predstavitel dela v nastajanju. Plesna Izba Maribor, 16.00.
Coraline Lamaison - Predstavitel dela francoske performerke. II. gimnazija, ob 19.00.
Guillaume Marie - Videoprojkcija plesno-glasbenega filma Edging, ki je nastal v sodelovanju Guillauma Marieja z dramaturgom Igorjem Dobričičem in KK Nullom. Kino Udarnik, 23.00.

Murska Sobota

Odpri oder
19.00, 20.30

Front@ - Festival sodobnega plesa (24.-1. 9.) Izbor programa:
Opus 1 - Predstavitel nagrajenih plesnih miniaturnih z 20. mednarodnega tekmovanja mladih plesnih ustvarjalcev. Odpri oder, ob 19.00.
Forward Motion: Vpogledi - Predstavitel zbirke vrhunskih britanskih plesnih filmov po kuratorskem izboru plesnih strokovnjakov. Odpri oder, ob 20.30. Vstop prost.

Postojna

Atrij SAZU
20.30

Srečen konec sveta - Mitja Lovše. Gledališka skupina Ad hoc, 2012. Režija: Mitja Lovše. Komedija. Zmaj 'ma mlade, poletni festival (21. 8.-3. 9.)

Ruše

Pri pekarni
18.00

Štefka in Poldka: Grema na morje - ! - KUD France Prešeren, Bimbo Teater. Zasnova likov, režija in igra: Alenka Marinič in Urška Mlakar. Ulična predstava. Festival Letni oder Ruše.

Ruše

Paviljon v parku
19.00

Hiša št. 6 - Izvedba: KUD Moment. Gledališka miniaturna. Festival Letni oder Ruše.

Velenje

Atrij Velenjskega gradu
20.30

Pes, pizda in peder - Gregor Fon. Imaginarni. Mestno gledališče ljubljansko, 2010. Režija: Primož Ekart. Gledališka predstava. 15. Festival mladih kultur Kunigunda. Če bo deževalo bo predstava v Domu kulture. 5 eur.

Noben obiskovalec ne sme domov, dokler se ne pouči o tem kaj je "ribniški procent"

Ko les sreča prijazne in vesele ljudi

37. Ribniški semenj

Sejem suhe robe in lončarstva ima v Ribniški dolini dolgo in bogato tradicijo. Prvi sejmi so bili že v 16. stoletju, ko so imeli ribniški tržani s cesarskim dovoljenjem tedenske sejme kot posebno trško svoboščino. Ti sejmi so bili posebno živahni ob 'žegnanjih'. Trženje je vzpodbujal tudi ribniški graščak, ki je po urbarju iz leta 1573 pobiral le stojnino, ostalih dajatev pa domačinom ni bilo potrebno plačevali. V začetku 16. stoletja so si Ribničani postavili tudi lastno sejmišče, t.i. »kavmav« (Kaufmayer). To sejmišče, ki je stalo na prostoru današnje Miklove hiše so Ribničani dolgo hranili v dobrem stanju.

Skozi stoletja so se sejmi selili v Sodražico, pa znova v Ribnico, od leta 1976 pa imamo v Ribnici spet vsakoletni sejem suhe robe in lončarstva.

Gre za tradicionalno kulturno – etnografsko prireditve, ki se je zadnje desetletje razvila v večdnevno dogajanje, imenovano Ribniški dnevi, in iz leta v leto privablja vse več obiskovalcev

tako iz tujine kot domovine. Zadnja leta beležimo že preko 50.000 obiskovalcev, število stojnic pa je tudi že preseglo številko 500.

Turistično društvo Ribnica, ki je glavni organizator sejma, deluje že več kot 100 let in je bilo tudi eno prvih pobudnikov za ustanovitev Turistične zveze Slovenije.

Predhodnik današnjih dogodkov v začetku septembra

je bil v 60. letih Ribniški festival, ki ga je v 70. letih zamenjal semenj, Turistično društvo Ribnica pa zadnja leta s pomočjo Občine Ribnica in JSKD OI Ribnica poleg semanjega vrveža oživlja tudi kulturni utrip, saj so Grajski večeri, ki so v ribniškem Gradu vsak petek v juliju in avgustu, uvod v Ribniške dneve, katerih vrhunec je semenj.

Pot od Kopra ali Nove Gorice do Ribnice je kratka. Najprej avtocesta, ki jo v Unču zapustimo in zavijemo proti Cerknici, mimo Blok, in že smo v Ribnici. Parkirišča so urejena in označena.

Program prireditev

Petek, 31. avgusta

- ob 20. uri Urbanova noč, na stadionu mega koncert z različnimi izvajalci

Sobota, 1. september

- ob 9. uri Dan odprtih vrat v Rokodelskem centru Ribnica

- ob 13. uri odprta trgovina Rokodelskega centra, razstava, vstop prost

Nedelja, 2. septembra

- ob 9,15 Sprevod po

Page: 16

Reach: 53000

Country: SLOVENIA

Size: 853 cm2

Kazalo

2 / 2

glavni ulici – krošnjariji, narodne noše, Ribniški pihalni orkester, mažoretke, pevci in skupine iz Ribniške družine

- ob 10. uri **Odprtje semnja** - pozdravni govori predsednika TD Ribnica g. Jožeta Zakrajška, župana Občine Ribnica Jožeta Levstika in gostov

- ob 11. uri v Gradu Tretje suhorobarske igre, tekmovanje med vasmii Občine Ribnica

- ob 11. uri na zvoniku ribniške cerkve predstavitev plezanja

- ob 12. uri na parkirišču pri zavarovalnici Triglav animacijsko – zabavni program

- ob 13. uri v Gradu koncert godbe Dobropolje

- ob 13. uri na grajski zelenici tekma v agilytiju za pokal suhe robe Ribnice

- ob 14. uri v Gradu nastop Društva mažoret in plesalcev Ribnica

- ob 15. uri pred Rokodelskim centrom Tekmovanje za naziv kraljica suhe robe – tekmovanje v kategorijah barantanje, izdelovanje in prodaja suhe robe

- ob 16. uri v Gradu nastop folklornih skupin – FS Grmada z gosti

V času sejma bo na dvorišču in parkirišču pred Rokodelskim centrom 13. Rokodelski festival, kjer bo 50 rokodelcev izdelovalo in predstavilo svoje izdelke. Vsi imajo certifikat Art&Craft Slovenija. Odlična priložnost za nakup najzlahotnejših izdelkov Slovenije!

Na ta dan bo tudi priložnost za vzpon na zvonik župnijske cerkve sv. Štefana, Plečnikove mojstrovine, od koder je prelep razgled na Ribniško dolino.

Na Škrabčevem trgu bodo delali domači izdelovalci suhorobarskih in lončarskih izdelkov, v Gradu pa bo fotografska razstava o sejmu. Ob župnijski cerkvi nam bodo ponujali domači kruh in pecivo, čebelarji pa med in medene dobrote. Da na tak pomemben dan ne bomo lačni, bodo za nas poskrbeli gostinci pred Ideal centrom z gobjimi jedmi, ob Lovskem domu pa nam bodo postregli z divjačino.

Prisrčno Vabljeni v Ribnico.

Promocijsko sporočilo

S'm ribn'čan Urban po cajl'm svajt' znan

Vesela SOLA

POŠTA SLOVENIJE

mobi

Gibljive slike – postani režiser

Uporabi silo znanja!

www.veselasola.net

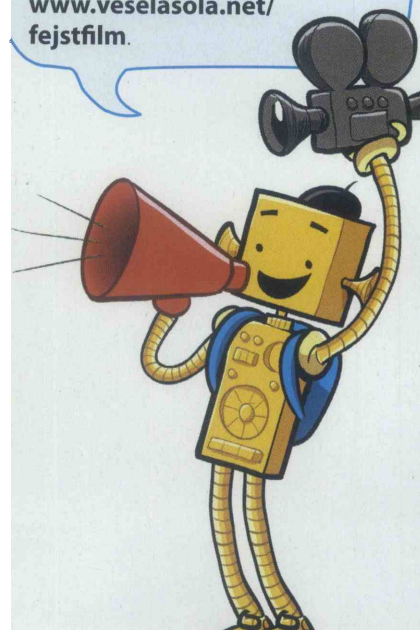
Kaj naredi film film? Film je povsod okoli nas. Snemajo japonski turisti na Tromostovju, vzhičeni očki na morju, zdolgočaseni mulci v garaži, da o profesionalnih televizijskih in filmskih ekipah ne govorimo. Snemamo na filmski trak, mini DV-kamero, HDV, HD, na fotoaparate in mobilni telefon. Je vse, kar posnamemo, ne glede na to, kdo, s čim in kako posname, film? Tako lahko pa ne gre. Če bi to držalo, bi bil tehnik, ki vsakih nekaj dni zamenja kasete na varnostnih kamerah v supermarketu, prava filmska legenda! Toliko posnetkov, kot jih ima on, nima nihče. A vendar to še ni film.

Za film ni dovolj, da zgolj nekaj posnamemo, ampak mora imeti to, kar počnemo, vsebino in obliko. Vsakovrstni posnetki z domačih kamer in mobilnih telefonov, čeprav rečemo, da smo »posneli filmček«, še niso to. Posnetek prdca v garaži ali koncerta najljubše glasbene skupine bo zanimal sošolca, ki so mu vseč iste fore in isti bend, vse druge bo dolgočasil. Nad posnetki

častitljivega praznovanja babičinega 90. rojstnega dne bo rodbina navdušena, vsi drugi pa bodo žrtve prezgodnje smrti od dolgočasia. Recimo, da te prijatelj povabi domov gledat posnetke z morja. Prvih 20 sekund se ti bosta čudovito morje in obzorje še zdela zanimiva. Po petih minutah te bodo zdramili le še nagci na plaži. Po pol ure ti bo žal, da se gladina morja zaradi tople grede še ni toliko dvignila, da bi odplavila obalo. Čez pet ur (Ja, veliko smo posneli, tako lepo nam je bilo.) te bodo odpeljali na najbližjo kliniko, ker si poskušal zadaviti prijatelja – nekdanjega prijatelja!

Ce se lotevaš snemanja, je fino, da se naučiš osnov tega, kar počneš. Vseeno je, ali želiš ustvariti video za YouTube, dobro posneti družinsko obletnico ali pa narediti filmsko uspešnico. Prišlo ti bo prav, če boš vedel, kaj je tisto, kar naredi, da tvoj film postane film.

S Kinodvorom in fejestbuk.net začnemo natečaj **Fejestfilm**, ki bo trajal do maja. Postani tudi ti režiser in osvojiš lahko super nagrado ter se predstaviš na zaključni prireditvi Vesele šole! Podrobnosti natečaja poišči na spletni strani www.veselasola.net/fejestfilm.

Filmsko mišljenje

V sto in eni knjigi z nasveti, kako narediti film, lahko prebereš na kupe razlag o tem, kakšno kamero uporabiti, kaj pri filmu delata asistent snemalca in ostrilec, kakšne so naloge producenta in njegovega fikusa, vse nianse razlik med scenarijem, scenosledom, snemalno in produkcijsko knjigo ... Vse to se lahko napiflaš do obisti, pa boš za snemanje filma še vedno dobil cvek. Da ustvariš film, namreč ne potrebuješ znanja o profesionalni filmski produkciji, ampak predvsem to, da razviješ filmsko mišljenje. Kaj pa je filmsko mišljenje? Vse se začne z idejo.

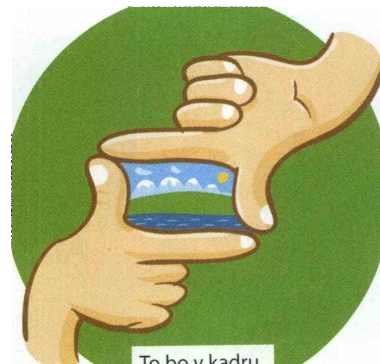
Ideja – in sele potem vse drugo

Ideja je predstava o tem, kakšen film želiš narediti. Snemanje naj bo oblika izražanja. Tako kot izliješ ljubezen v pesem, raztrobiš protest v goreč govor, preslikaš domišljijo v akvarel in preliješ fantazijo v strip, je tudi film sredstvo, da z njim izraziš vse, kar te muči, navdušuje, ob čemer se smejiš in o čemer razmišljaš. To še ni scenarij, celo zgodba še ne, ampak osnovni občutek o tem, kaj želiš povedati in pokazati. Poskušaj povedati idejo v enem samem stavku. Povej jo prijatelju, staršem, sosedu, hišniku v šoli. Ali pa jo povej popolnim neznancem. Ko ti je približno jasno, kaj je ideja, jo zapiši – oziroma še bolje – nariši! Nikar ne

začni pisati scenarija za celovečerni film. Najprej vadi s kratkimi filmi, ki imajo osnovno idejo: vsebino, zaplet, domisljico, opažanje. Izberi prizorišče (razred, dvorišče, ulica, kuhinja) in poskušaj povedati, kaj te je pritegnilo. Je bil to zanimiv človek? So te pritegnile oči ali njegovo gibanje, to, kar počne? Lahko izbereš tudi dogodek: pretep na dvorišču, mama kuha kosilo, šolski razrednik je krvoses, ki namesto krvi pije črnilo. Kako lahko prikažeš ta dejanja, ljudi, prizorišča? Posnetek dvorišča je zgolj posnetek. Ko začneš razmišljati filmsko, analiziraš, kaj posebnega je na njem. Je to posebna svetloba, so barve, je nenavadna kompozicija stavb, vtis mrgolenja vsega, kar hodi in gre, sošolca, ki se prerivata ob strani? Za filmski prikaz vzdušja dvorišča moraš ta košček stvarnosti razrezati na posamezne poglede. Kako prikazati, kakšen vtis je prizor naredil nate? Zdaj ne bo dovolj le en splošen posnetek. Idejo moraš izraziti na filmski način.

Vaja dela mojstra

Vsebina filma ni samo to, o čemer film govori, ampak tudi to, kako je narejen. Film pripoveduje z zgodbo in obliko. Kar poskusi: isto dvorišče lahko posnameš tako, da sam stopiš na sredo dogajanja, se vrtili okoli svoje osi in se premikaš z ljudmi na njem. Ali pa dvorišče posnameš s sosednje stavbe, od zgoraj in od

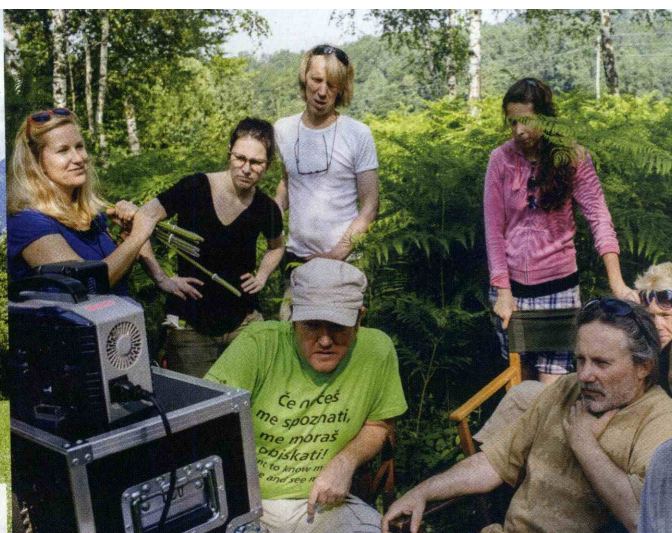

daleč. Čeprav gre za isto prizorišče, bosta dvorišči povsem drugačni. Z vajami v opazovanju in snemanju ostriš svoj filmski pogled in filmsko mišljenje. Spoznaš lahko, kaj ti omogočajo tvoja kamera, mobilni telefon, fotoaparati. Naučiš se, da je z mobilnim telefonom bolje snemati statične kadre, saj so ob zasukih predmeti zabrisani. Veš, kdaj moraš osebo izostriti ročno in ob kakšni svetlobi ti kamera še dovoljuje snemanje. Kakšna je razlika, če človeka posnameš samo v obraz ali pa snemaš celotno postavo? Snemaj čim več in si potem to oglej. S prijateljem posnemi isti prizor in primerjajta posnetke. Zakaj neki posnetek deluje bolje kot drugi? Poskušaj posnetke zmontirati v računalniku. Ti ne gre? Drugič moraš stvar posneti drugače.

Z obilico filmske radovednosti in vaj boš spoznaval filmsko mišljenje in izraz. Katera filmska izrazna sredstva pa imaš na voljo?

Tako pa je videti snemanje novega nadaljevanja filma Mihe Hočvarja *Gremo mi do svoje 2*.

Filmska izrazna sredstva

Osnovna napaka pri snemanju je mišljenje, da je tisto, kar vidiš pred seboj, enako temu, kar posname kamera. Vsak navdušen amaterski snemalec pričakuje, da bo – če je dogajanje pred kamero zanimivo – zanimiv tudi posnetek. Pa ni tako. V resničnosti naše oko nenehno potuje, zaznava širino in globino, se osredotoči na detajl, ne da bi se mi tega zavedali. Kamera tega ne počne. Oko kamere zaznava tiste izreze resničnosti, ki jih določimo mi. Mi smo tisti,

ki ji povemo, na kaj naj bo pozorna: na mamu, na pokrajino ali na poljub na lice. Posnetim ljudem in stvarim določamo pomen s filmskimi sredstvi: snemalnimi koti, izrezi, sencami, gibanjem, montažo. Katera so tista, ki nam pomagajo voditi kamero, da bo stvari posnela tako, kot jih želimo?

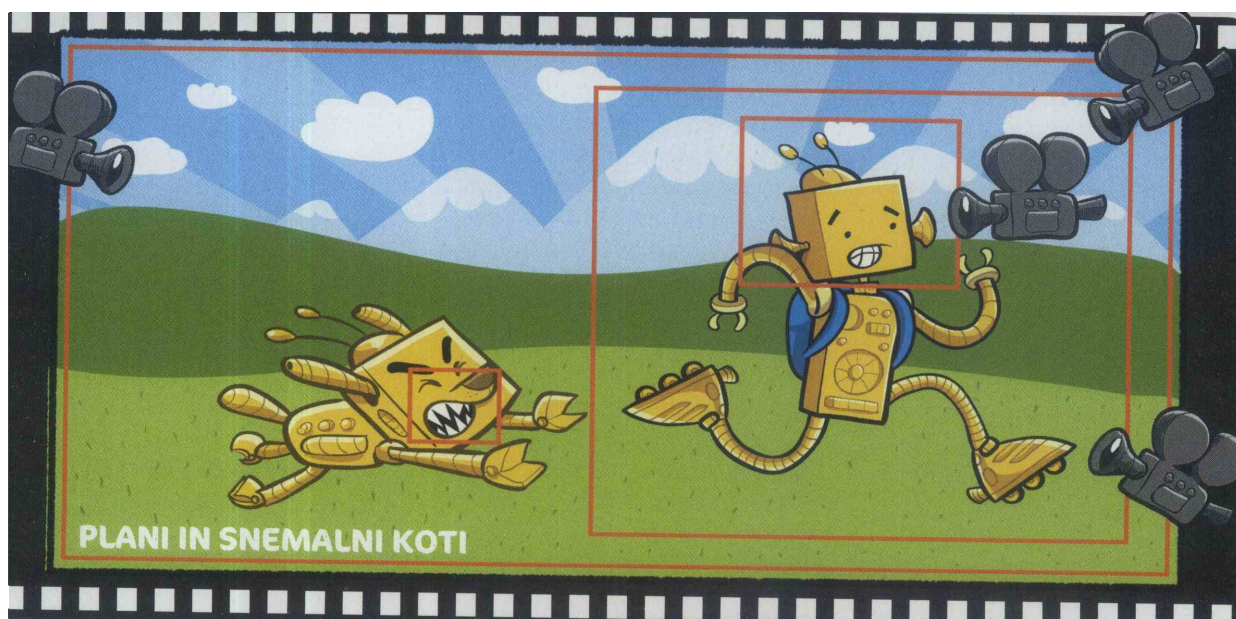
Osnovna enota filma je posnetek ali kader. Kader je najmanjši del filmske celote, naša abeceda, s katero sestavimo film. Je tisto, kar posnamemo v enem kosu, med

vklopom in izklopom kamere.

Prizor (tudi scena) je skupina kadrov, ki so posneti v istem filmskem prostoru in času. V igranem filmu isti prizor običajno posnamemo naenkrat.

Sekvenca združuje več prizorov, ki že tvorijo neko celoto z jasno obliko in s smislom, podobno kot poglavja v knjigi. Kadar je celotna sekvenca posneta v enem kadru, jo imenujemo **kader-sekvenca** (tudi plan-sekvenca).

► Plan določa, koliko tega, kar vidimo pred seboj s prostim očesom, bo zajeto v okvir kadra. Ko zapisujemo idejo in zgodbo filma, že razmišljamo v filmskih planih: mama v kuhinji (splošni plan) joče (obraz – veliki plan), ko reže čebulo (detajl). Vsak kader je lahko posnet v različnih izrezih, odvisno od tega, kaj je tisto, kar želiš pokazati. Temu rečemo kadriranje.

► **Daljni plan:** z njim umestimo film v prostor – v mesto, med gore, v puščavo. Ljudje v pokrajini so le pikice.

► **Splošni plan (total):** podaja nekaj splošnega – splošno sliko dogajanja. Veliko prizorov se začne s tem planom: vidimo

prizorišče, ljudi in predmete, da lahko zaslutimo, kaj se dogaja.

► **Srednji plan:** v središču je človek. Uporabimo ga, kadar nas zanima, kaj počne: kaj nosi, koga sreča, s kom se pogovarja.

► **Bližnji plan (veliki plan):** prikazuje le obraz. Zanima

nas, kaj človek občuti: je vesel, žalosten, presenečen ... Zaradi velikega plana se zaljubljam v film in njegove junake.

► **Detajl:** pokažemo lahko le še oko in v njem solzo, nož v roki, kazalec na uri ... Prikažemo tisto, kar želimo poudariti.

► Snemalni kot

S kotom snemanja, strokovno imenovanim **rakurz**, poudarimo odnos do tega, kar snemamo. Ljudje, snemani od zgoraj, so videti nemočni, neobgljeni, kot da bi bili ujeti v pasti. Če jih snemamo

od spodaj, pa delujejo mogočno, vzvišeno, pomembno.

Tudi izrazite rakurze je treba uporabljati za držano in pre-mišljeno.

► Plan in kontraplan

Plan in kontraplan sta kot rit in hlače. Če v planu vidimo človeka, ki gleda, sledi kontraplan, v katerem vidimo, kaj gleda. Plan in kontraplan ne moreta eden brez drugega – ne pozabi nanju, kadar snemaš!

Gibanje

V primerjavi s fotografijo, ki stvarnost pred nami zamrzne, filmski posnetek vsebuje gibanje. V filmu se lahko gibljejo ljudje in predmeti v kadru ali pa se giba kar kader sam: potuje, raziskuje, odkriva svet.

Film je podoba v gibanju, gibljiva podoba. Na to opozarjajo že poimenovanja. Kinematografija izhaja iz grške besede *kinema*, ki pomeni *gibanje*. Kinematograf je torej *zapisovalec gibanja*. Američani filmom rečejo *moving pictures* ali kar *movies* in tudi to pomeni *gibljive slike, gibljivke*.

Gibanje v kadru vzbudi pozornost gledalca in jo usmerja. Če lik pride v kader iz leve, to deluje drugače, kot če pride z desne ali celo po diagonalni, od spodaj ali od zgoraj. Posnemi na različne načine prijatelja, ki hodi po ulici, in primerjaj, kako različni so posnetki.

Giblje se lahko tudi kamera: lahko jo namestimo na voziček, spustimo z žico s petega nadstropja, se z njo približujemo ali oddaljujemo. Osnovna **načina gibanja kamere** sta zasuk in vožnja. Pri **zasuku** kamero premikamo okoli osi – v levo, desno ali pa navzgor in navzdol. Tako lahko preusmerimo pogled z enega lika

na drugega, z enega prizorišča na drugo. Zasuk daje gledalcu občutek neposrednosti, kot da lahko prosto opazuje dogajanje. Njegova pomanjkljivost pa je, da vzame več časa, kot če bi dogajanje razrezali (in recimo z enega prizorišča z montažnim rezom preskočili na drugo).

Za **vožnjo kamere** (proti predmetu ali liku in stran od njega, lahko pa mu tudi enakomerno sledimo) snemalci uporabljajo vozičke na tirnicah (*dolly shot*), žerjave (*crane*) in marsikatero drugo pregrešno drago in zahtevno stvar. Toda z malo domišljije in veliko spretnosti lahko kamero namestimo na vsako premikajočo stvar (avto, voziček, kolo, žico, telo ...). Gibanje omogoča tudi **snemanje iz roke**. Profesionalci za to uporabljajo *steadycam* – nekakšno gibljivo ohišje, ki kamero pritrdi na telo snemalca, mi pa lahko tresenje slike zmanjšamo, če kamero obtežimo (sodobne so prav peresno lahke), roko pa vedno, ko se ustavimo, naslonimo na nekaj trdnega.

Lahko vožnjo k predmetu nadomesti **zoom**? Pri primiku kamere imamo občutek, da mi potujemo k predmetu, pri zoomu pa je vtis nasproten: zdi se, da se predmet premika k nam. Filmarji ga zato večinoma ne uporabljajo radi.

Še dobro, da imam na nogah kolesa. Snemanje v vožnji je zame mala malica.

► Globina polja

Film ne ustvarja le iluzije gibanja, ampak tudi globine. V kadru se stvari lahko dogajajo v več plasteh. Živost dogajanja na koncertu lahko poudarimo z montažo (posnetku skupine sledi posnetek občinstva, ki nori), gibanjem kamere ali pa tako, da izkoristimo globino slike: v istem kadru so v prvem planu dekleta, ki norijo, v drugem planu rohneči bend, v ozadju pa utripajoče luči.

Kajetan Kovič: Kekčeva pesem

Kdor vesele pesmi poje,
gre po svetu lahkih nog,
če mu kdo nastavi zanko,
ga užene v kozji rog.

Jaz pa pojdem in zasejem
dobro voljo pri ljudeh,
v eni roki nosim sonce,
v drugi roki zlati smeh.

Bistri potok, hitri veter,
bele zvezde vrh gora
gredo z mano tja do konca
tega širnega sveta.

Jaz pa pojdem in zasejem
dobro voljo pri ljudeh.
V eni roki nosim sonce,
v drugi roki zlati smeh.

Filme snemamo tudi po literarnih delih. Med bolj priljubljenimi in uspešnimi slovenskimi mladinskimi filmi so tisti o **Kekcu**, posneti po zgodbah **Josipa Vandota**. Ker pa filmska upodobitev potrebuje tudi glasbo, je tukaj priljubljena Kekčeva pesem Kajetana Koviča, ki se še danes poje tudi kar tako, napisana pa je bila prav za film.

Page: 69

Reach: 71000

Country: SLOVENIA

Size: 2170 cm2

Kazalo

5 / 6

Montaža

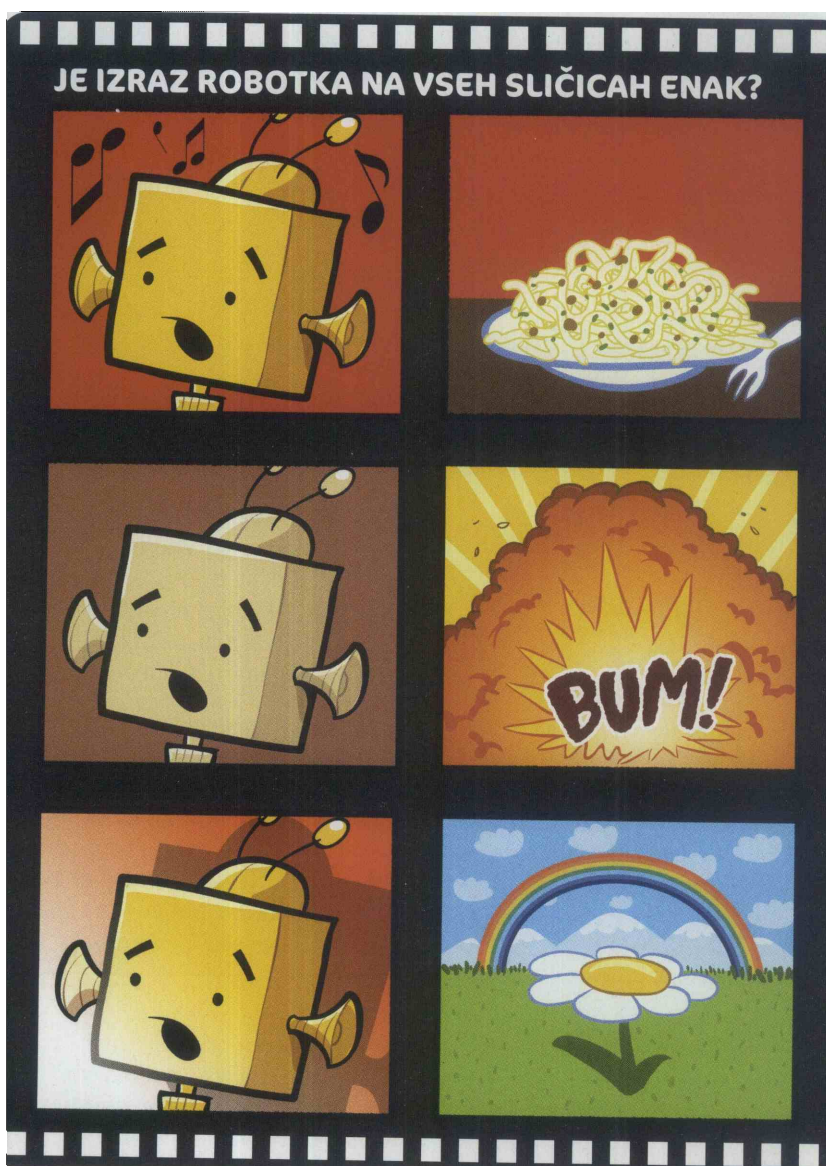
Mnogi imajo prav montažo za temeljno filmsko prvino, za tisto, kar razlikuje film od drugih umetnosti. V montaži **uredimo po-**

sneto gradivo in ga **združimo v filmsko celoto**. Če združimo dve podobi, nastane nekaj povsem novega. Ruski režiser Lev Kulešev je leta 1921 naredil zanimiv

poskus tako, da je isti posnetek obraza igralca združil s posnetkom krožnika juhe, nato krste z ženskim truplom in na koncu s posnetkom deklice med igro. Gledalci so bili navdušeni nad igralčevo zmožnostjo podajanja čustev: lakote, žalosti, veselja. Toda za vsa ta čustva je bil uporabljen en in isti posnetek obraza. Ni se torej spreminjal igralčev obraz, ampak so gledalci njegov izraz dojeli drugače, glede na to, kaj je posnetku sledilo.

Montaža je torej veliko več kot to, da izrežemo odvečne in nepotrebne posnetke. Z njo ustvarjamo **pomen**. Z montažo lahko zgostimo filmski čas, povežemo stvari in prostore, ki v resničnosti niso povezani. Dva kadra si lahko sledita, ker sta povezana v zgodbi ali ker želimo z njima ustvariti novo idejo, novo misel. Gib z metlo smetarja na ulici je podoben zamahu s čopičem. Padeč lahko prikažemo tako, da se junak preprosto zruši pred kamero, ali pa pokažemo le žogo, ki se odkotali iz njegove roke na tleh.

Tudi za montažo velja enako kot za snemanje. Poskušaj zmontirati posnetke na različne načine in opazuj, kaj se zgodi. Zamenjaj zaporedje prizorov. Skrajšaj ali podaljšaj kader. Igraj se z montažo zvoka. Če boš dovolj dolgo sedel za montažnim računalnikom, boš tudi snemati začel drugače. Bolje.

► Zvok in glasba

Kako pomemben je zvok v filmu, si najlažje predstavljaš ob prizoru, v katerem te je strah. Si lahko zamisliš grozljivko brez zvoka? Filma ne doživljamo le z očmi, ampak tudi z ušesi, čeprav se slednjega ne zavedamo. Veliko stvari v filmu lahko povemo z zvokom. Ne le z govorom, ampak s šumi, tresljaji, hrupom, tišino. Najlažji način, da prikrijemo beden posnetek, je, da nanj prilepimo udarno štanco. To je kliše (vzorec), ki prevladuje v mnogih domačih posnetkih. Mi pa imamo več zvočne domišljije, kajne?

Svetloba, sence in barve so pripomočki, s katerimi poudariš dramatičnost ali pa mehko, umirjenost, toplino. Pazi, da bo tisto, kar želiš poudariti, bolj osvetljeno kot okolica. Pomagaš si lahko z belo rjuho, ki jo zagrneš čez preveč svetlo okno, z aluminijasto folijo, ovito čez karton za usmerjanje svetlobe, z več manjšimi lučmi v stanovanju, ki razpršijo osvetlitev. Če bo slika presvetljena, bo ploska, neizrazita, izgubil boš globino in detajle, zato pazi, da ne snemaš naravnost v sonce, luč, belino in da ročno pripreš zaslonko.

Ključni filmski zapleti in čustva so vedno enaki. Pri prikazovanju veselja, žalosti, ljubezni in sovraštva se zato pogosto uporabljajo obrabljene filmski klišeji (ustaljeni vzorci). Tu jih je naštetih le nekaj, zagotovo pa jih pri pozornem gledanju filmov opaziš tudi sam. Ko snemaš svoje filme, se jim poskušaj izogniti. Vsako stvar se da povedati na nov, svež in izviren način.

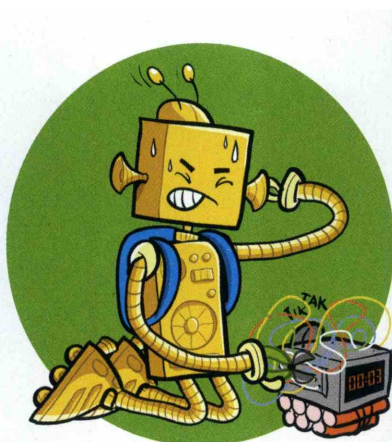
- Junak se vedno prime za prsi preden se zgrudi.

Filma se lahko učiš sam ali v različnih filmskih delavnicah. Filmski krožek imate morda že na šoli ali v bližnjem društvu, kulturni ustanovi. V Ljubljani filmske delavnice organizirata Kinodvor, in sicer v okviru

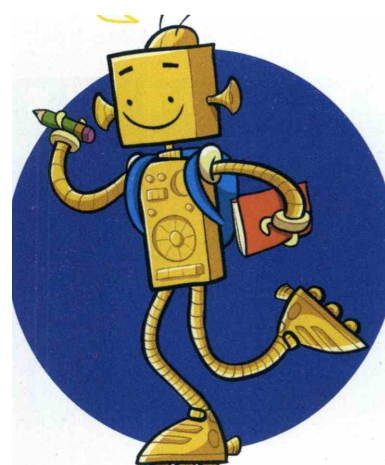
V družbi dveh prijateljev je vedno eden sramežljiv in neroden, drugi pa spreten in močan. Tisti med njima, ki je bolj pameten, je glavni junak filma. Če sta junakinji ženski, je ena lepotica, druga pa majhna in debelušna. Verjetno ima tudi očala.

Bombo ali drugo grožnjo lahko onemogočimo šele v zadnji sekundi. Junaku nikoli ne uspe prerezati žičk, ko ima, recimo, še pol ure časa.

programa za otroke in mlade **Kinobalon**, in **Pionirski dom** – Center za kulturo mladih. Za delavnice animiranega filma po vsej Sloveniji se obrni na **program Slon**. Po različnih krajih delavnice organizirata tudi **Jav-**

Koliko filmov je bilo posnetih od leta 1895, ko se je film rodil, do danes? Preveč, da bi jih vse videl.

- Negativci imajo vedno tuje zvoneč naglas.
- Zaljubljenca se nikoli ne uspe poljubiti v prvo. Vedno ju tik pred zdajci nekdo zmoti.
- Pri prečkanju ceste zlikovca nikoli ne ovirajo avtomobili, gume škripajo šele, ko jo prečka dobri junak.

ni sklad kulturnih dejavnosti (JSKD) in **Društvo zaveznikov mehkega pristanka (DZMP)**. Vsako leto med poletnimi počitnicami potekata **filmski delavnici v Piranu** (junij) in na **Trški gori pri Krškem** (avgust).

In kje pokažeš svoje filme?

V Sloveniji je kar nekaj **festivalov filmov**, ki so jih naredili otroci in mladi: Zoom (april), Videomanija (maj), Mednarodni filmski festival otroškega in mladinskega filma v Gorišnici pri Ptuj (junij), Srečanje najmlajših filmskih in videoustvarjalcev Slovenije v Izoli (oktober), Mednarodni otroški in mladinski tekmovalni program animiranega filma Mali Slon (december) ... Poišči na spletu, kdaj sprejemajo nove prijave.

Gledaš filme? Ljubiš filme? Snemaš? Imaš ideje? Si za izzive? Potem je natečaj Fejst.film kot nalašč zate!

Posnemi svoj kratki film na izbrano temo in sodeluj na natečaju Fejst.film. Natečaj bo potekal od septembra 2012 do sredine aprila 2013. Nagrada? Totalen filmski posladek! Več »fejst« informacij poišči na www.veselasola.net/fejstfilm ali fejstbuk.net. Zdaj pa tišina, snemamo!

